

109వ అధ్యాయం

۱۰۹ - بَابُ اسْتِحْبَابِ الْأَكْلِ بِثَلَاثِ أَصَابِعٍ ، وَاسْتِحْبَابِ لَعْنِ الْأَصَابِعِ ،
وَكَرَاهَةِ مَسْحِهَا قَبْلَ لَعْنِهَا وَاسْتِحْبَابِ لَعْنِ الْقَضَمَةِ وَأَخْذِ اللَّقْمَةِ
الَّتِي تَنْسُقُ مِنْهُ وَأَكْلِهَا وَجَوَازِ مَسْحِهَا بَعْدَ اللَّعْنِ بِالسَّاعِدِ وَالْقَدَمِ وَعَبْرِهِمَا

మూడు వ్రేళ్ళతో తినడం, అన్నం తిన్న తరువాత వ్రేళ్ళను నాక్కోవటం అభిలషణీయం, వ్రేళ్ళను నాక్కోకుండానే శుభ్రం చేసుకోవటం అవాంఛనీయం, క్రిందపడిపోయిన అన్నం మెతుకుల్ని ఎత్తుకొని తినటం అభిలషణీయం, వ్రేళ్ళను నాక్కున్న తరువాత వాటిని మణికట్టువద్ద, అరికాలి వద్ద

రుద్దుకొని శుభ్రం చేసుకోవచ్చు.

748. హజ్రత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రబోధించారు : మీలో ఎవరయినా అన్నం తిన్న తరువాత తమ చేతివ్రేళ్ళను తాము స్వయంగా నాక్కోనంతవరకు లేదా ఇతరులచేత నాకించనంతవరకు వాటిని తుడుచుకోరాదు. (బుఖారీ - ముస్లిం)

۷۴۸ - عن ابن عباس رضي الله
عنهما قال : قال رسول الله ﷺ : « إذا أكل
أحدكم طعاماً ، فلا يمسح أصابعه حتى
يلعقها أو يلعقها » متفق عليه .

(సహీహ్ బుఖారీలోని భోజనాల ప్రకరణం, సహీహ్ ముస్లింలోని పానీయాల ప్రకరణం)

ముఖ్యాంశాలు

అన్నం తిన్న తరువాత చెయ్యి కడుక్కునే ముందు లేక తుడిచి శుభ్రం చేసుకునే ముందు వాటిని స్వయంగా నాక్కోవాలి. లేదా దాన్ని అసహ్యంగా తలపోయనివారి చేత నాకించాలి. ఉదాహరణకు భార్య, పిల్లలు తన అభిమానులు మొదలగువారు. వీరిచేత వ్రేళ్ళు నాకించటంలో తప్పలేదు. కాని అసలు ఇలా వ్రేళ్ళు నాక్కోవటంలోని ఆంతర్యమేమిటో రాబోయే హదీసుల్లో వివరించబడింది.

749. హజ్రత్ కాబ్ బిన్ మాలిక్ (రజి) కథనం : దైవప్రవక్త (సల్లం) మూడు వ్రేళ్ళతో తినటం నేను చూశాను. తిన్న తరువాత ఆయన ఆ వ్రేళ్ళు నాక్కున్నారు. (ముస్లిం)

۷۴۹ - وعن كعب بن مالك رضي الله عنه قال: رأيت رسول الله ﷺ يأكل بثلاث أصابع، فإذا فرغ لعفها. رواه مسلم.

(సహీహ్ ముస్లిం లోని పానీయాల ప్రకరణం)

ముఖ్యాంశాలు

సాధారణంగా పాగరుబోతులు రెండు వ్రేళ్ళతో, కొన్ని సందర్భాల్లోనయితే ఒక వేలితోనే తింటారు. దీనికి విరుద్ధంగా పీకలదాకా బొక్కేయాలని ఉవ్వెళ్ళూరే ఆత్రగాళ్ళు మూడు కంటే ఎక్కువ వ్రేళ్ళతో తింటారు. కాని అన్నిటికంటే శ్రేష్ఠమైన పద్ధతి దైవప్రవక్త (సల్లం) గారి భోజన పద్ధతి. అయితే అవసరాన్ని బట్టి ఎక్కువవ్రేళ్ళతో తినడంలోనూ తప్పులేదు.

750. హజ్రత్ జాబిర్ (రజి) కథనం : (భోజనం చేశాక) వ్రేళ్ళనూ, పళ్ళాన్ని నాక్కోవాలని దైవప్రవక్త (సల్లం) ఆదేశించారు. ఇంకా ఆయన, “అన్నంలోని ఏ భాగంలో శుభం ఉందో మీకు తెలియదు” అని కూడా అనేవారు. (ముస్లిం)

۷۵۰ - وعن جابر رضي الله عنه أن رسول الله ﷺ أمر بلعق الأصابع والصخرة، وقال: «إنكم لا تدرون في أي طعامكم البركة» رواه مسلم.

(సహీహ్ ముస్లిం లోని పానీయాల ప్రకరణం)

ముఖ్యాంశాలు

భోజనం తిన్న తర్వాత వ్రేళ్ళను నాక్కోవటంలోని ఆంతర్యమేమిటో ఈ హదీసులో వివరించబడింది. శుభం అనేది తినేసిన అన్నంలో ఉందో లేక వ్రేళ్ళకు, పళ్ళానికి అంటుకొని ఉన్న అన్నంలో ఉందో తెలియదు. కనుక ఆ అన్నాన్ని కూడా వృధాకానివ్వకుండా శుభ్రంగా నాక్కోవాలి. బహుశా అందులోనే శుభం ఉండవచ్చు లేదా మనిషి ఆరోగ్యానికి, శక్తికి ఆ భాగం ఎక్కువ ఉపయోగకరమైనది కావచ్చు. అంతేకాదు, అలా వ్రేళ్ళను నాక్కోవటంలో దైవానుగ్రహం పట్ల కృతజ్ఞతా భావం ఉట్టిపడుతుంది.

751. హజ్రత్ జాబిర్ (రజి) గారే చేసిన కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రబోధించారు : మీలో ఎవరిచేతిలో నుంచయినా అన్నం ముద్ద క్రింద

۷۵۱ - وعنه أن رسول الله ﷺ قال: «إذا وقعت لقمة أحدكم، فلْيأخذها فليطأ ما كان بها من أذى وليأكلها، ولا يدعها

పడిపోతే, దాన్ని ఎత్తుకొని, దానికి అంటు కున్న మట్టిని శుభ్రం చేసుకొని తినాలి. అంతేగాని, దాన్ని పైతాన్ కు వదలేయ కూడదు. అన్నంలోని ఏ భాగంలో శుభం ఉందో తెలియదు. కనుక అన్నం తిన్నాక వ్రేళ్ళను నాక్కోనంతవరకు చేతిని రుమాలుతో తుడుచుకోరాదు. (ముస్లిం)

(సహీహ్ ముస్లింలోని పానీయాల ప్రకరణం)

ముఖ్యాంశాలు

అన్నం తినేటప్పుడు మెతుకులు క్రిందపడిపోతే వాటిని ఎత్తుకొని శుభ్రం చేసుకొని తినాలి. క్రిందపడిపోయిన మెతుకుల్ని అలాగే వదిలేయటం గర్విష్టుల లక్షణం. కృతజ్ఞులు, వినయములయిన దాసులు దైవప్రసాదాన్ని మట్టిపాలు కానివ్వరు. క్రిందపడిపోయిన మెతుకుల్ని ఎత్తుకొని తినటాన్ని తమ కీర్తికి కళంకంగా భావించరు.

752. హజ్రత్ జాబీర్ (రజి) గారే చేసిన కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రబోధించారు : నిశ్చయంగా మీరు చేసే అన్ని పనుల్లోనూ పైతాన్ మీతోపాటు ఉంటాడు. చివరికి మీరు అన్నం తినే టప్పుడు కూడా పైతాన్ మీ దగ్గరికొస్తాడు. కనుక మీలో ఎవరి చేతిలోనుంచయినా అన్నం ముద్ద క్రిందపడిపోతే దాన్ని ఎత్తుకొని, దానికి అంటుకున్న మట్టిని శుభ్రం చేసుకొని తినాలి. అంతేగాని, దాన్ని పైతాన్ కోసం వదలిపెట్టకూడదు. ఇంకా అన్నంలోని ఏ భాగంలో శుభం ఉందో తెలియదు. కనుక భోజనం పూర్తయ్యాక వ్రేళ్ళను (శుభ్రంగా) నాక్కోవాలి.

(ముస్లిం)

(సహీహ్ ముస్లింలోని పానీయాల ప్రకరణం)

لِلشَّيْطَانِ، وَلَا يَمَسُّحُ يَدَهُ بِالْمِنْدِيلِ حَتَّى يَلْعَقَ أَصَابِعَهُ فَإِنَّهُ لَا يَدْرِي فِي أَيِّ طَعَامِهِ الْبَرَكَةُ، رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

۷۵۲ - وَعَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «إِنَّ الشَّيْطَانَ يَحْضُرُ أَحَدَكُمْ عِنْدَ كُلِّ شَيْءٍ مِنْ شَأْنِهِ، حَتَّى يَحْضُرَهُ عِنْدَ طَعَامِهِ؛ فَإِذَا سَقَطَتْ لُقْمَةٌ أَحَدِكُمْ فَلْيَأْخُذْهَا فَلْيَمِطْ مَا كَانَ بِهَا مِنْ أَدَى، ثُمَّ لْيَأْكُلْهَا وَلَا يَدْعُهَا لِلشَّيْطَانِ، فَإِذَا فَرَغَ فَلْيَلْعَقْ أَصَابِعَهُ؛ فَإِنَّهُ لَا يَدْرِي فِي أَيِّ طَعَامِهِ الْبَرَكَةُ» رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

753. హజ్రత్ అనస్ (రజి) కథనం : దైవప్రవక్త (సల్లం) అన్నం తిన్న తర్వాత తన మూడు వ్రేళ్ళనూ నాక్కొనేవారు. ఇలా అనేవారు : “మీలో ఎవరి చేతిలో నుంచయినా అన్నం ముద్ద క్రిందపడి పోతే దాన్ని ఎత్తుకొని, దానికి అంటిన మట్టిని శుభ్రం చేసుకొని తినాలి. అంతే గాని, దాన్ని షైతాన్ కు వదిలేయ కూడదు.”

కూరల పాత్రల్ని కూడా నాక్కొని శుభ్రం చేసుకోవాలని ఆయన మమ్మల్ని ఆదేశించేవారు. “అన్నంలోని ఏ భాగంలో శుభ్రం వుందో మీకు తెలియదు” అని అనేవారు. (ముస్లిం)

(సహీహ్ ముస్లిం లోని పాసీయాల ప్రకరణం)

754. హజ్రత్ సయీద్ బిన్ హారిస్ (రహ్మాలై) కథనం ప్రకారం ఆయన హజ్రత్ జాబిర్ (రజి) తో మాట్లాడుతూ, “మంటమీద పెట్టి వండిన పదార్థాలు తింటే వుజూ భంగమవుతుందా?” అని అడిగారు. అందుకాయన దానివల్ల వుజూ భంగం కాదంటూ ఇలా వివరించారు : దైవప్రవక్త (సల్లం) కాలంలో ఇలాంటి (వండిన) ఆహారపదార్థాలు మాకు చాలా అరుదుగా లభించేవి. ఒకవేళ ఎప్పుడయినా మేము అలాంటి పదార్థాలు తిన్నా, తర్వాత చేతులు తుడుచుకోవటానికి మా దగ్గర చేతి గుడ్డలు ఉండేవి కావు. అంచేత అవి తిన్న తర్వాత మేము చేతులి అరచేతు

۷۵۳ - وعن أنس رضي الله عنه قال: كان رسول الله ﷺ إذا أكل طعاماً، لعق أصابعه الثلاث، وقال: «إذا سقطت لقمة أحدكم فليأخذها، وليمط عنها الأذى، وليأكلها، ولا يدعها للشيطان» وأمرنا أن نسلت القصعة وقال: «إنكم لا تدرون في أي طعامكم البركة» رواه مسلم.

۷۵۴ - وعن سعيد بن الحارث أنه سأل جابراً رضي الله عنه عن الوضوء مما مسّت النار، فقال: لا، قد كنت أرمي النبي ﷺ لا نجد مثل ذلك الطعام إلا قليلاً، فإذا نحن وجدناه، لم يكن لنا

లకు, మణికట్లకు, అరికాళ్ళకు రుద్దుకొని శుభ్రం చేసుకునేవాళ్ళం. ఆ తర్వాత సరిక్రొత్తగా వుజూ చేసుకోకుండానే నమాజ్ చేసేవాళ్ళం. (బుఖారీ)

مَدَائِلُ إِلَّا أَكْمَنَّا وَسَوَاعِدَنَا وَأَفْدَامَنَا، ثُمَّ نَصَلِّي وَلَا نَتَوَضَّأُ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

(సహీహ్ బుఖారీలోని భోజనాల ప్రకరణం)

ముఖ్యాంశాలు

1. ఇందులో దైవప్రవక్త సహచరుల నిరాడంబర జీవనం వివరించబడింది. వారు తమకు లభించిన దాంతోనే కడుపునింపుకొని సంతృప్తితో జీవితం గడిపేవారు. సుఖసౌఖ్యాలు ఎలా ఉంటాయో రుచికరమైన భోజనాలు అంటే ఏమిట్ కూడా తెలియని సాధు మనుషులు వారు.
2. ఉడికిన వస్తువులు తినటం వల్ల వుజూ భంగమవుతుంది. ఇస్లాం ప్రారంభంలో ఉడికిన వస్తువులు తింటే వుజూ భంగమవుతుందన్న ఆదేశం ఉండేది. తర్వాత ఆ ఆదేశం రద్దయింది.

